

האשה נקנית פרק ראשון קידושיין

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. **בִּי יִזְכּוּ אִישׁ אִשְׁהוֹ וּבְעֵלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו בִּי מִצָּא בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְקִתְּבָה לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וּשְׁלָחָהּ בְּמִיתָה:**
דברים כד א
2. **וְאִישׁ כִּי יִשְׁכַּב אֶת אִשְׁהוֹ שֹׁכֵבֶת זָרָה וְהָיָה שִׁפְחָה נְהֻרָפֶת לֹא יִפְדֶּה וְהִפְדָּה לֹא נִפְדָּתָה וְאִי חִפְשָׁהּ לֹא יִתֵּן לָהּ בְּקִרְתָּהּ תִּתֵּיֶהּ לֹא יִימָנֶה בִּי לֹא חִפְשָׁה: וְיִקְרָא יֵט כ**

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

- א. ורבען סביר ידים שאין
ומכוחות הווין ידיו לא בעי
ורין וכו' ורבי יהודה סבר לא
הווין ידיו מקדישין לומר ורין
דאי לא כתב ורין בנט ורין
מגורש דברבורא בעלמא ושפר
דאיחא בעלמא הוא. [סוף] מליס
[ד' ע"ג] לטול. ב. בדפרק כל
הגט (ד' כו.) קאמר הכותב
טופסי קאמר צר ענייני וכו'
קאמר שטראל עלה הדחאה
אף מקום הוי את מותרת לא
שט פרי דהוא עיקר שאין לא
ואי ס"ל כ' הוהוה א"כ צריך
שיענה מקום ורין שהיו ורין
הוי עיקר ל' יתודה. ס"ל ד'ס'
ואמל'. וכן הוהוה נדויר וכו'
האומר. אהא וכו'.
ז. כלומר לא דאי שטראל
ס"ל ידים שאין מוכיחות לא
[סוף] מיל: ד' ע"ג
ח. והכי פירושו לגלות
שטראל לא בעי ידים שאין
ובזמן שנויר עובר לאפניו ליכא
לספקויר דאי מיהא ורין אבל
אי נזיר הוה בעינא לגלות
אהא תורתא קאמר פירוש
ואפילו דאי לא הוי, ולגרסוה וזו
מסקי שטראול לא בעי ידים
מוכיחות. ס"ל: והא דמשני
דקאמר רבא ל', והתם כשנויר
עובר לפניו דאי הוי חזקה
גמורה, ליהני דאי הוה מני
לאשכחוהו בכלהו הוכחה קטא
הוה משני לא אלא ר' אבהו
משכה בענין אהו. [סוף]
[ח"פ] ז. כלומר ממחול
וירושלמי ויהא חציליו, וכו'
עוץ. f. ותפושנו גמי חיי כמו
ותפשה וסבך כמה. מוץ, [סוף]
והשכר שניין אבות
קידושין ממש ויבא לתת
[סוף] [סוף]

אשת ארבעה ימים קודם לכן.
(יש לעי' בפירושו דבריו רמב"א)
היה הוא סבר לידע כל טיב גיט
ידעה. פ"ר ש' אפילו לשון ההוה
פירש דיו. למלאכה. משתמע,
בוה הלשון, והיא תאמר שהלשון
עשו בשבת בחדל דעתה
מקורשת ביהודה. ומסתבר ד
עדים כלל, אבל בלישני דלעיל
אלו, וכן לאיזה מלות חושש
שיגלה דעתה שבחנות לא בחור
התקשר לז' ואמרה הן, ואמר
בטיב גיטין. בלחכותיה. לא הי'

לַיְסָנִי בַּתְּרֵאִי. דקאמער ברוי אין כאן בית מיוחד צו דקידושין צוין
דגירושין: **לַיְסָנִינוּ כַּדָּא.** למא לי למיתני מקודשת מקודשת מרי
מיימני: **מִיּוּחָד.** לשון והיו לבשר אחד (בראשית 3): **מִיּוּעַד.** לשון אשר
לא יעד (שמות 24) שווא לשון חידושין באמה העבריה: **עוֹרָפִי נִגְדִּי.**

לשון אעשה לו עור כנגדו (בראשית 31: 34) **סגורסי**. לשון ויסגור צפר (ספר): **עלורסי**. לשון עלרת שמהא אכאספת עמי לצימ. ורבותי אמרו לשון כי אשה עלורה לנו (שמואל א כא) ולא נהירא דההיא עלורה ממנו אקאמר דמא אחימלך אמר לו לדוד אלא שמהו העברים אך מאשה ודוד וטעמיהם: ויהודה ועוד לקרא. וכי המקרא לריך סיוע ממנהג שביהודה: **פסן ביהודה** נר'. אכל מקרא ליכל למליף דההוא יחוד צעלמא הוא שפרי צפחה כעניית הכתוב מדבר שאין קידושין תופסין בה ובעיקרא הוה סלקא דעתיה כמ"ד גבשין (דף מג.) בחציה שפחה וחציה בת חורין הכתוב מדבר דשייכי בה ד' קידושין: **במאי עסקין**. בהנך לישי דקא מביעיל לן אי הוו קידושין לא לא ה"ד אי בשאין מדבר עמה קודם לכן על עיסקי קידושין וכן במהדך עשה דיגרושין שלא היה מדבר לשון על עסק גיטא: **מנא דעס**. כלומר אפילו הוו הגר

ידעה מאי קאמר לה
עסקי גיטת וקידושה
נמי^ט דנתן היה מדבר ע
וקידושה ונתן לה גיט
ר' יוסי אומר דיו ר' יר
ואמר רב הונא אמר ע
אמרי לעולם במדבר
וקידושה ואי דיהיב
דיהב לה ואמר לה
מיבעי ליה הני לישני
דילמא למלאכה קאמרי
מדבר עם האשה על
ונתן לה גיטה וקידוש
אומר דיו ר' יהודה אוס
יהודה אמר שמואל
ענין וכן אמר ר"א א"ר
באותו ענין כתנאי ר"ב
באותו ענין ר' אלעזר
שאין עסקין באותו
באותו ענין מנא ידעה
אביי^ט מענין לענין בא
אמר שמואל הלכה כ
לרב אשי ואלא הא
שמואל^ט כל שאינו יוד
לא יהא לו עסק עמה
הא דרב הונא אמר ש
וכן בגירושין נתן לה ג
משולחת הרי את מג
לכל אדם הרי היא כ
לה גיטה ואמר לה לא

וכן בגירושין. כמו אמר מר וכן בגירושין כו': פשיטא. בביחותא:

יִיר מִי יבֹא הָרִי מְדוּבֵר בְּבֶעַל (עֲצֻמּוֹ). ט. תִּימָה אִי לֹא שְׁמִיעַ לִיה לְמָה לֹא יִהְיֶה לוֹ עֶסֶק עִמָּהּ
קְדוּשִׁין הֶלֶכֶךְ נֹרָא לְפִרְשׁ. [נֹ"א דְלֹא כִפִּי הָרִ"ר עֲזוּרִיאל. ד' דה"ק. מוֹס' הָרֹא"ש. (עִי' מֵהָרֶשֶׁ"א).]

לשון קדושים הוא, היכי מקדשא וחלא אינה בקיאה בלשון חזואלי ולא דובר עמה להתקשר של צ"פ ששניה מודים שלקדושי נתכחונו אינן קדושין שהרי העדים לא נתברר עליהם אמתה הלי הבין שלשון קדושי, ודואי חור קדושי, בשבשה ששפעה העדים הלשון [נתברר להם] שחן קדושי כל לאו, דרשבתי מלאכת מחסור אסרה חורה, חלא קדושין בכל לשון שתכחי חורבן שדאיספתקא לן בהני לישני אי לקדושינ משתמי, הטעם מפני שהיה מדבר עמה על עסק קדושין לשון קדושינ אפילו לא דובר עמה על עסק קדושינ אם אי מרדו שהיננה חורבן מקדושין אם לא היה מדבר עמה על עסק קדושינ, חלא דאי שזה החילוק בין מלות לאי ומלות שה ירחת ומורבנן כמו שכתבנו בביתין פרק הוורק. [מענין לענין] באותו ענין, שחכך שאמרה ה צריכה לא לפרנסה, כמה יש לן גרונה [כלומר] מי שיכחא איני מילתא שדיה אדם מקדש על פס, ליתות יורי כדבר שמאי יתיר גרונה עיוות שאיני חורו ליתא, חוריה אמר ש

וידן די יהודי ליב מינא הא גופו של גט ופליגי רבנן^א עליה ושמואל סבר כרבנן^ב וי"ל דהרי את מקודשת ולא אמר לי לא משמע כלל דמקודשת לי קאמר דאדם עשוי לקדש אשה לחצירו וידיים שאין מוכיחות כלל כי הני ודאי קאמר שמואל לא היינו ידיים^א אצל בהאי

דגדרים הוו מוכיחות טפי וכן ההוא
לכותב טופסי גיטין^ט הוו מוכיחות
לדין אדם מגרש אשת חצירו אך
בירש מסכת נזיר (דף ק"ג:) יש ספרים
דגרסי האומר אהא ה"ו נזיר אמר
שמואל והוא שהיה נזיר עובר לפניו
וקא אמר לימא דקסבר שמואל דים
שאין מוכיחות איהו דים הויין אין^י
מש"ה כ"י נזיר עובר לפניו הוי דים
מוכיחות ומהני אכל אין נזיר עובר
לפניו הוי דים שאין מוכיחות ולא
מהני ואית ספרים דגרסי לימא
קסבר שמואל דים שאין מוכיחות
לא הויין דים ומשני עובר לפניו
הויין דים שאין מוכיחות לכל הפחות
אכל אין עובר לפניו אפילו שאין
מוכיחות לא הויין:

עצורתי מהו. פי' צקוטערס לשון עזרת שמהא נאספת עמי צבית ורבותי מפרשים לשון כי אשה עזורה לנו ולא נהירא דהאזל עזורה ממנו קאמר דהא אחינעך אמר לו לודא אל נשמוי הנערים אך מאשה ודוד אהדר ליה אשה עזורה לנו והננו טהורים עכ"ל ור"י מייסב לישנא דקרא כפירוש רבותיו דה"פ כי אשה היתה אזלנו מתמול שלשום היה זה! אבל נעשו אמתו טהורים ויחול דכל אלו הלשונות שמהא לישנא דקרא!:

משום שנה' והיא שפחה נחרפת
איש. וסדר דקרא מיירי
 בחזיה שפחה וחזיה בת מורין
 המאורסת לע"ע וכמ"ד בהשולט
 (גישן 97 מה) קידושין מופסין זה:
שכן ביהודה קורין לארסות
 חרופה. ודוקא ציהודה

אכל בעלמא לא דקסבר (דשפספה
כנענית הכתוב מדבר שאין קידושין
מופסין זה: לא יהא לו עסק
עמהן. פי' בקונטרס לא יהא דין
בדבר שמה יתיר איסור ערוה וזהו
עיוות שמא יכול לתקן וכו' עוראל
פי' שלא ידבר עם הנשים על עסקי
קידושין לקדש שפעמים שמה
מקודשת באמירתה או בנתינתה ולא
יבין וקשה תינה בקידושין בגירושין
מה צדק אם יסבור שאינה [מגורשת]
ושמה איכא למיחש לכהן מיהו לישראל
דשמן לא משמע הכי דלין אפי' לא
יכול ליתן גט אלא לאשתו ועוד
דלקמן בפרקין (דף יג.) משמע שיש
חשש איסור אשת איש דלמר וקשין
לעולם מדור המזבול ומיהו יש לומר
דאיכא למיחש אם פשטה ידה וקבלה
קידושין מאחרת: אפי' לא שמיע
איהו. פירוש אדם שנמנהה אגבין
וקידושין צריכין אנו להודיעה הא
דבר יהודה אמר שמואל שלא יכשל
בה דשכיחא או דילמא ליכא למיחש
וכן משמע מתוך פירוש הקונטרס:

ליה הכי כבדיות פרק ד' מחוסרי כפרה [יא, א] ואנן קי"ל כתנא דפליגי עליה התם כדבציה ש
לעבר עברי הכתוב מדבר, כמו דאיתא בפרק השולח [מג, א], ולרביה נחפז לשון קדושין,
מקודשת דקי"ל כוותיה כמו שביארנו בהשולח וכ"כ הר"ם [אישות פ"ג ה"ן]. במאי עסקינן?

איה מבנה ענין הבררים אל תנציתו להקדוש ול', הכי נמי. הווי קשר דתן ויהי מדבר ענין
בנות ששוער ונמצא שאין הדבר תלוי בשאר הערים, ומסתברא אם תחלה ודאי חזר ופליג
על דא דמידי וכן תלמידי דעתה אצל כל אדם כדאמרינן בשבת [צב, א] דאנשי חזרתי
לשון קדושין רבינו הושעמיס ע"ג כן קדושתהוה מקדשהו, דאיה חרופתי חזרתי חזרתי חזרתי
איה אבל אל איה מדבר ענין עסק קדושהו ודאי למאכלא משמעי, ואפילו ששוער ח
שתי הנינה תלמידי ונציתוהו ודא קדושין שני פ"ד ע"ד. וכי' דנין ששוער ח
ששון קדושין, נצאיה ויהי מדבר ענין. במסכת מעשר שני פ"א [מ"ז] תניא לא דבי נטא נמי איה
כלומר שרצה להקדוש ל' נתן לא הכסף. [באור ענין. כלומר מענין הקדושין לענין אחר ו'
מגרש ודאי מפרש וא"ל כשיחא], ובעד שתי פוסקים אלו הבררים נתן לא הכסף. והלכתי
על דא דהוה ששוער באותו ענין קדאן כלומר מי שיחא איה מילתא ששוער איה קדוש וא' חזרתי

עין משפט
נר מצוה

בז א ב מיי' פ"ג מהל' אישות
הל'ו סמג עשין עה טוש"ע
אה"ע סימן כז סעיף ז:
בח ג מיי' שם הל'ו טוש"ע
שם סעי' ג:

כמו ד' מיי' שם ה'יו טו"ש
 ארבע שם טו"ש :
 ה' מיי' שם הלכנו ו' טו"ש
 טע' : נהגה:
 ו' מיי' שם ה'לית ופ"א
 מהל' גירושין ה'לית סנה
 עשן וקו טע' שם :
 חס' טע' טע' :
 לב ו' מיי' פ"א מהל' אשות
 ה'לית סנה שם טו"ש שם
 סימן כו טע' :
 לג ח' מיי' שם ה'לית ופ"א
 מהל' גירושין ה'לית סנה
 שם טו"ש ארבע שם כו טע'
 ו' מיי' קטו טע' :
 ט ו' טו"ש שם ה'לית ופ"א
 וס' קטו כסדר הגט סנה א'
 נהגה טע' קאן :
 לד ו' מיי' פ"א מהל' גירושין
 ה'לית סנה שם טו"ש
 ארבע שם קטו טע' :

תוס' ר"י תזקז

היה את אשתי. שקדשה בכסף ואמר לה כך יהיה מכתב וסביבה בנות הלשון, דא לא מבניה לאו אורי. דא אמי שהיה מדבר בעה על סמי קדושה שצ"פ שאינה מבניה הרי נתרצית ואצ"פ שלא אמר לה כלום. דיו. ואם קדשה בשטר מיידי שכתב לה כך. מיוחדת. לשון הוי לבשר אחד [בראישה] כן. מיוחדת. לשון אשר לא יעיד [שמות כא, ח]. עזרת נגדתי. לשון אשר לא עזר נגדתי [בראישה] יח. צלעתי מגדתי תחת. לשון [אין] לה הצלע ויסודו בשר תחתניה [שם פסוק כא]. עזרתה. כלומר נאספת עמי עבתי. לא מבין לממור עמי אשה עצורה לנו [ש"א כב, י] תהאשה י"ל מנוצה ממנו. תהאשה לשון לא נתפשה [במדבר ה, יג], או י"ל נתפסת עמי בתיב. יקח. אלמא **ש** לשון קדושין. ואידך תבעי, והוי ספק מאי. **ש** ביהודה לשון לקדושין. חופה. אלמא לשון ארוסין. ורבא דעלמא. [ליכא] למימר דא היה רבא דעלמא] קדושין היה במוטו אם אנו שם לשון קדושין, שהרי אין אומרת שדעתה להשליש אמר לה

לשם קדושים. והנה העיר
אנם מבנים הלשון והוה הוא
מקדשם בלעז ערים שהיו
אין הדבר ברור לערים מצד
מה שהם ואומרים שכונתו
לקדושים. וזהו ה"ק תניב
עבד מרמז חלולת הוה
מקדשת כאלו הוא מקדשת
באר העולם שמבנין הלושין.
[תורה] ועוד הלושין.
ואולי לך דקרא לשון
וסבירא, מה לנו להביא שיע
מלשון יהודה, אלא דרא
כבר היה דקרא לאל לשון
קדושים הוא ולשון תורה
בעלמא, דבשפחה כנענית
הנחוב מברב שאל קדושים
ועופים, אין ביהודה
קאמר דהואיל ובלשונם הוא
לשון קדושים מקדשת הואיל
ומכנת שלטם קדושים אמר
לך, הילכך זאת השנית
היא.

אלבא ד' שמשאל אסדי
החוצה בת חורין המארסת
האומר חרופתי בכל מקום
לשני מביעיה לך. מנא
בעי עסק קדושה נתן ולא
היה אני נותן לא לשון קדושי
שמצויים משו על ראשם אם
יהיה להם לשון קדושין הוא
שלקדושין תכנונו אין
ג' [ה'] דאי חוששין מלות
דלא בעינו דעתה יורה צריך
דמאות עובד אמר לה צריך
כרי מבשר שלא או לקדשי.
שאני מפרש או לא שכחתי.